

*Prof. dr Staniša Milošević,
Laboratory of Traffic Psychology nad Ergonomic,
University of Belgrade,
Vojvode Stepe 305, Belgrade, Yugoslavia.*

FATIGUE, WORK-REST SCHEDULES AND TRAFFIC SAFETY

UDK: 656.13.052

Driver fatigue and circadian rhythm related to performance and traffic safety are considered in this paper after general description of their phenomena. These two important characteristics of drivers are the bases for regulations hours of drivers and work-rest schedules, particularly for a long-distance truck and bus drivers. At first, drivers fatigue is treated based on our number studies of psychophysiological, performance and subjective changes during driving which were analyzed with the results of earlier studies. Later, fatigue and circadian effects on driver performance and safety were raised practical aspects of driver work-rest schedules.

Key words: bus and truck drivers, fatigue, circadian rhythm, work-rest schedules.

UMOR, RASPORED RADA I ODMORA I BEZBEDNOST U SAOBRAĆAJU

U radu su razmatrani umor i cirkadijalni ritam vozača povezano sa učinkom i bezbednošću saobraćaja posle uopštenog opisivanja samih fenomena. Ove dve važne karakteristike vozača su osnova za regulisanje časova voženj i raspored ciklusa rada i odmora, naročito za dugolinijske vozače teretnih vozila i autobusa. Najpre, umor vozača je tretiran na osnovu naših brojnih studija psihofizioloških promena, učinka, kao i subjektivnih stanja tokom vožnje koji su analizirani sa rezultatima ranijih studija. Kasnije, efekti umora i cirkadijalnog ritma su razmatrani sa podacima o nezgodama vozača teretnih vozila. Na kraju, na osnovu činjenica o efektima umora i cirkadijalnog ritma na efikasnost vozača i bezbednost istaknuti su praktični aspekti rasporeda ciklusa rada i odmora vozača.

Ključne reči: vozači autobusa i teretnih vozila, umor, cirkadijalni ritam, raspored rada i odmora.